

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО – НАУКОВА ПРОГРАМА

«Фізичне виховання і спорт»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 017 Фізичне виховання і спорт
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 12 від «25» серпня 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 2020 р.

Ректор Херсонського
державного університету

(Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ)

(наказ № ____ від «02» липня 2020 р.)

Херсон, 2020 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ініціали - науковий ступінь, вчене звання, посада

Керівник робочої групи:

Смульський Валерій Леонідович, доктор педагогічних наук, професор кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту.

Укладачі програми:

Возний Сергій Степанович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту;

Маляренко Ірина Валентинівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання;

Стрикаленко Євгеній Андрійович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту;

Глухов Іван Геннадійович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту;

Андрєєва Регіна Ігорівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту;

Голяка Сергій Кіндратович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту;

Кольцова Ольга Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання;

Кострікова Катерина Сергіївна, аспірантка кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту.

Зовнішні рецензенти:

1. Єрмаков С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри ТМФВ, оздоровчої та лікувальної фізичної культури Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;
2. Костюкевич Віктор Митрофанович – завідувач кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, Заслужений тренер України;

1. Профіль освітньо-наукової програми «Фізична культура та спорт»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет фізичного виховання та спорту Кафедра медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії у галузі 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Фізична культура і спорт» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 30 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 4 роки.
Наявність акредитації	Первинна акредитація
Цикл/рівень	НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень.
Передумови	Наявність ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2020 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FPhysicalEduSport/Medbiol/017PhD.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми галузі в науково-дослідницькій та професійній діяльності через здійснення власного наукового дослідження, переосмислення наявних та продукування нових знань у сфері фізичної культури і спорту.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт <i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> сучасні досягнення та актуальні проблеми фізичної культури і спорту, методологія їх дослідження. <i>Цілі навчання:</i> підготовка висококваліфікованих науковців, здатних переосмислити наявні методологічні підходи провідних зарубіжних і вітчизняних наукових шкіл у вирішенні комплексних актуальних проблем в галузі фізичної культури та спорту, продукувати результати наукового дослідження, а також представляти їх у авторитетних українських та закордонних наукових виданнях і заходах.

	<p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> концептуальні та методологічні знання науково-дослідного характеру в галузі фізичної культури та спорту, методи та принципи їх застосування на практиці.</p> <p><i>Методи, методики та технології наукового пізнання:</i> загальнонаукові та спеціальні методи дослідження стану проблеми та шляхи її вирішення у сфері фізичної культури та спорту, джерелознавчий аналіз вихідних наукових даних; методи збору, верифікації та співставлення наукової і практичної інформації галузі.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> спортивні споруди; фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання, науково-дослідна апаратура, технічні засоби навчання.</p> <p><i>Співвідношення обов'язкових та вибірових компонентів:</i> обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми становлять 73,3 % (22 кредити), вибірові компоненти – 26,7 % (8 кредитів).</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма з орієнтацією на підготовку науковців у галузі фізичної культури та спорту.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Теоретична підготовка та здійснення наукового дослідження в галузі фізичного виховання та спорту.</p> <p>Ключові слова: доктор філософії, фізична культура та спорт, олімпійські цінності, оздоровча фізична культура, навчально-тренувальний процес.</p>
Особливості програми	Програма акцентована на проведення досліджень за напрямками: спорт; фізичне виховання та оздоровчо-рухова активність різних груп населення згідно науково-дослідних тем «Соціально-педагогічні та медико-біологічні основи фізкультурно-оздоровчої роботи різних груп населення» (державний реєстраційний номер 0118U100260), «Оптимізація навчально-тренувального процесу спортсменів різної кваліфікації» (державний реєстраційний номер 0116U005791).
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники можуть бути працевлаштовані на посадах (згідно з чинним Класифікатором професій України ДК 003:2010):</p> <p>212. Професіонали в галузі освіти</p> <p>2351.1 Наукові співробітники;</p> <p>2310.1 Професори та доценти;</p> <p>2310.2. Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>1229.6 Керівники підрозділів у сфері культури, відпочинку та спорту.</p>
Подальше навчання	Можливість отримання наукового ступеня доктора наук, зокрема, навчаючись в докторантурі
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес здійснюється на основі акмеологічного, аксіологічного, системного, компетентісного, особистісно-орієнтованого та інноваційно-інформаційного підходів.</p> <p>Методи навчання: проблемно-пошуковий, дослідницький, комунікативний з елементами рольової та ділової гри, метод навчальних проектів, методи дистанційного навчання.</p> <p>Консультації та наставництво наукового керівника, провідних науково-педагогічних працівників під час пошукової роботи в бібліотеках, проведенні педагогічного та фізіологічного експерименту, підготовки тексту дисертації, публікацій, доповідей; самонавчання і самопідготовка; науково-дослідна робота; кафедральні наукові семінари; проблемно-орієнтоване навчання; навчання через практику.</p>
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за національною («зараховано»/

	<p>«незараховано», «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Оцінюються усі види аудиторної (поточний контроль, усні та письмові екзамени і заліки) та самостійної роботи (виконання творчих завдань), практика.</p> <p>Оцінювання виконання індивідуального плану наукової роботи здійснюється відповідно до якісних та кількісних показників роботи аспіранта (публікація наукових праць, проведені дослідження та експериментальної частини роботи, участь у конференціях, підготовка тексту дисертації тощо) та характеризується, як «з випередженням» / «повністю» / «частково» / «невиконаний»)</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фізичної культури та спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність проектувати, планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням основних універсальних методологічних принципів та знань, сучасних інформаційних та комунікаційних технологій</p> <p>ЗК 3. Здатність до філософської та наукової аргументації, володіння соціальними навичками, необхідними для професійної діяльності, організації наукового дослідження та представлення його результатів.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 5. Здатність до глибокого розуміння наукових текстів за напрямом досліджень державною та іноземними мовами, усної та письмової презентації та обговорення результатів наукових досліджень та/або інноваційних розробок.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК 7. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність представляти наукові результати державною та іноземною мовою (на рівні B2 за міжнародною шкалою визначення рівнів володіння іноземною мовою) в усній та письмовій формі, а також розуміти наукові тексти та термінологію.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування сучасних методів наукового дослідження, моделювання, інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність розвиватися, вчитися і володіти актуальними знаннями.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність усно та письмово презентувати й обговорювати результати наукових досліджень українською та англійською мовами; глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.</p> <p>ФК 2. Здатність застосувати сучасні способи теоретичного аналізу наукових проблем галузі та вміти здійснювати теоретичні узагальнення.</p> <p>ФК 3. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, всебічно аналізувати та узагальнювати інформацію в освітній галузі.</p> <p>ФК 4. Здатність застосовувати знання фундаментальних основ сучасних досліджень, проблем і тенденцій розвитку спорту, фізичного виховання</p>

	<p>та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних верств населення у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у сфері фізичної культури і спорту в Україні та інших країнах світу.</p> <p>ФК 5. Здатність до критичного осмислення та перевірки припущень чи висновків, зроблених іншими дослідниками під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, комплексного та системного аналізу з процесі спортивного відбору та орієнтації.</p> <p>ФК 6. Здатність до володіння навичками міжособистісної взаємодії, готовність брати участь у роботі українських і міжнародних дослідницьких колективів для вирішення наукових і науково-освітніх завдань та організувати роботу дослідного колективу у вирішенні актуальних проблем сфери фізичної культури та спорту.</p> <p>ФК 7. Здатність науково обґрунтовувати підходи до модернізації системи фізичної культури і спорту у вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації; організовувати та забезпечувати управлінську діяльність з урахуванням процесів реформування сфери фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати широке коло методів теоретичного та емпіричного аналізу педагогічних явищ і процесів, дидактичні та виховні концепції до пояснення сучасних освітніх явищ і процесів.</p> <p>ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Глибоко розуміти загальні принципи та методи гуманітарних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ПРН 2. Має та вільно оперує передовими концептуальними та методологічними знаннями на межі предметних галузей, дослідницькими навичками і методами, достатніми для проведення самостійних наукових досліджень та здійснення професійної (викладацької) діяльності.</p> <p>ПРН 3. Вміти на теоретичному рівні генерувати ідеї, гіпотези наукового дослідження, розробляти доказову базу, визначати закономірності, притаманні сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ПРН 4. Вміння застосовувати сучасні технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, необхідної для здійснення власного наукового дослідження та презентації результатів проєктної діяльності.</p> <p>ПРН 5. Організовувати викладання фахових дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, організовувати різноманітні форми навчальних занять, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Використовувати сучасні дані, накопичені в результаті наукових досліджень безпосередньо в сфері спорту, системі підготовки спортсменів, фізичного виховання та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних верств населення.</p> <p>ПРН 7. Вільно презентує та обговорює результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземними мовами, кваліфіковано відображає результати досліджень у наукових публікаціях, ефективно взаємодіє з науковою спільнотою, в тому числі міжнародною, з дотриманням норм академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 8. Демонструвати здатність до аналізу, співставлення, порівняння</p>

	<p>перспективних напрямів розвитку системи спорту, теорії і методики фізичного виховання, розв'язання актуальних завдань сфери фізичної культури і спорту у контексті сьогодення.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати здатність до систематизації та уточнення знань в напрямі спорту, теорії та методики підготовки спортсменів, методологічного уточнення різних положень теорії спорту; на основі системного та аналітичного підходів демонструвати здатність до організації та впровадження фізкультурно-оздоровчих стратегій та програм на сучасному рівні.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати сучасні інструментарії та технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Викладання дисциплін забезпечують науково-педагогічні працівники університету, які працюють на постійній основі та виконують необхідні умови для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні: доктори наук, професори; кандидати наук, доценти.</p> <p>Кадрове забезпечення передбачає наявність наукових керівників, необхідної кількості науково-педагогічних працівників, які є активними дослідниками та потенційними рецензентами дисертації аспірантів, дотримуються норм академічної доброчесності та вживають заходів для виключення можливості їх порушення в академічному середовищі.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Площа навчальних приміщень для здійснення освітнього процесу для реалізації програми, рівень забезпеченості їх комп'ютерними робочими місцями та мультимедійним обладнанням, соціально-побутова інфраструктура відповідають вимогам, що передбачені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, і є достатніми для забезпечення якості освітнього процесу.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1) Доступ до Наукової бібліотеки та електронного архіву-репозитарію ХДУ, Е-бібліотеки, наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, 2) комп'ютерна техніка університету підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету, Wi-Fi, 3) програмний продукт «Unicheck», 4) навчально-методичні комплекси дисциплін та силабуси в електронному та друкованому вигляді, програми практик, 5) підручники, посібники, періодичні видання за профілем аспірантів в електронному та друкованому вигляді. <p>Аспіранти мають можливість апробації результатів наукових досліджень, публікуючи статті у фаховому електронному журналі «Педагогічні науки» та беручи участь у щорічній Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Актуальні проблеми громадського здоров'я та раціональна рухова активність різних верств населення» та інших наукових заходах, організованих випускаючою кафедрою.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На підставі двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та закладами вищої освіти, науковими установами України. Аспіранти мають змогу пройти онлайн-курси на платформах Prometheus, EdEra.</p>

	Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та закладами вищої освіти (Вінницький державний педагогічний університет імені М.Коцюбинського, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Чорноморський національний університет імені Петра Могили Житомирський державний університет імені Івана Франка Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова) та науковими установами.
Міжнародна кредитна мобільність	На підставі двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та закордонними закладами вищої освіти. Аспіранти мають змогу пройти онлайн-курси на платформі Coursera. Аспіранти мають змогу долучатися до програм Erasmus, House of Europa. Міжнародна кредитна мобільність забезпечується в межах угоди про співпрацю з Університетом Економіки в Бидгощі (Wyższa Szkoła Gospodarki (WSG) w Bydgoszczy) (Республіка Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян не передбачена.

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

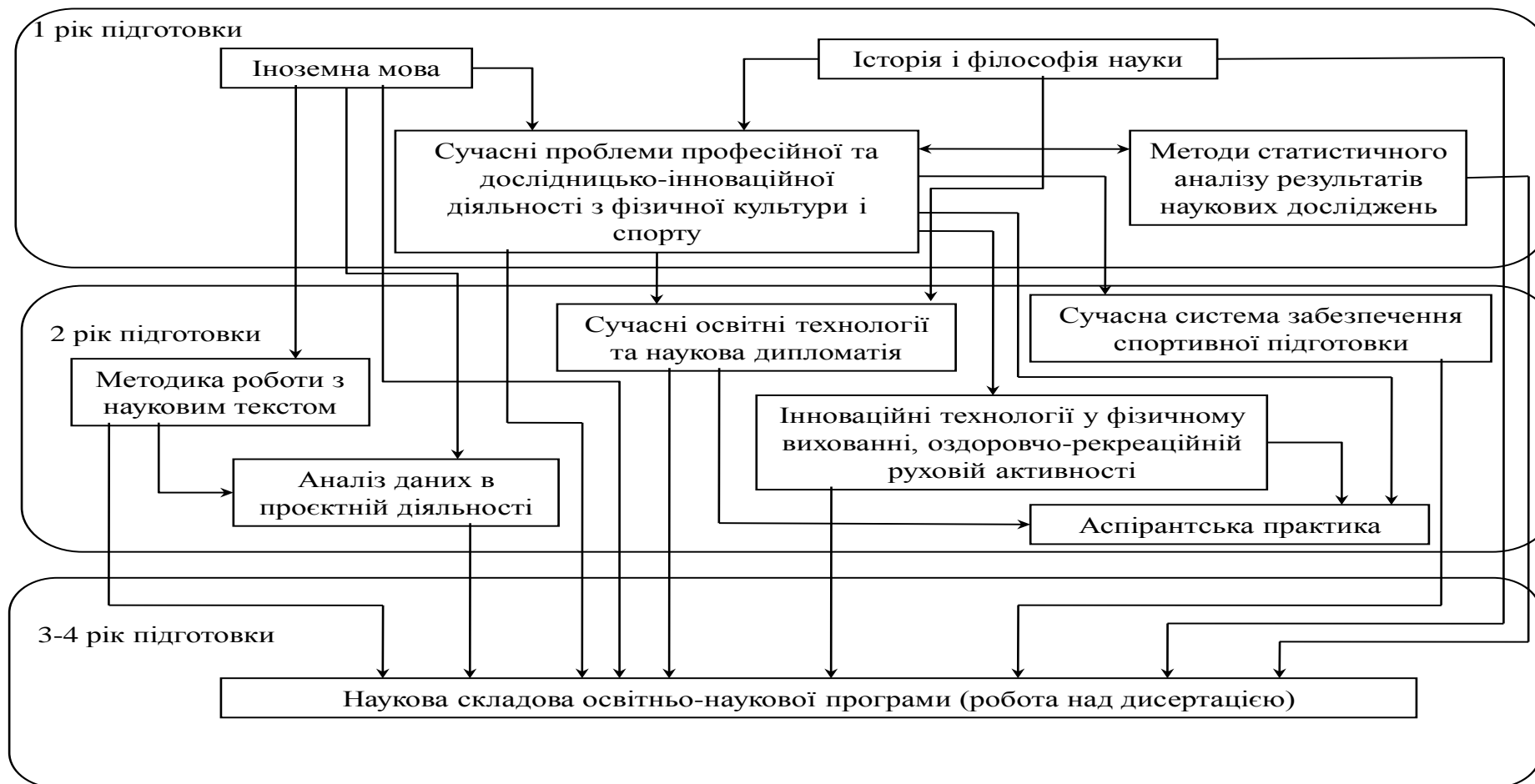
Перелік компонент освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки			
OK1	Іноземна мова	6	екзамен
OK2	Історія та філософія науки	4	екзамен
OK 3	Сучасні освітні технології та наукова дипломатія	3	залік
Цикл професійної підготовки			
OK 4	Сучасні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з фізичної культури і спорту	3	екзамен
OK 5	Методи статистичного аналізу результатів наукових досліджень	3	диф.залік
OK 6	Аспірантська практика	3	диф.залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		22	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1	Дисципліна вільного вибору аспіранта	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 2	Дисципліна вільного вибору аспіранта	5	екзамен
Загальний обсяг вибірових компонент:		8	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		30	

Орієнтовний перелік дисциплін вільного вибору аспіранта

Цикл загальної підготовки	Цикл професійної підготовки
1) Методика роботи з науковим текстом 2) Аналіз даних в проєктній діяльності	1) Інноваційні технології у фізичному вихованні, оздоровчо-рекреаційній руховій активності. 2) Сучасна система забезпечення спортивної підготовки

3. Структурно-логічна схема освітньої програми

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в аспірантурі завершується захистом дисертації у постійно діючій / разовій спеціалізованій вченій раді, або наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження у формі витягу з протоколу засідання випускаючої кафедри про рекомендацію до захисту дисертації.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії здійснюється відкрито та публічно постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Дисертація – спеціально підготовлена кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису, яка має містити наукові результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для науки, наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дисертація виконується здобувачем особисто та без порушення вимог академічної доброчесності (академічний плагіат, само плагіат, фальсифікація, фабрикація).

Вимоги до дисертації та наукових публікацій здобувача наукового ступеня доктор філософії визначені чинним законодавством України.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	БК 1		БК 2	
							БК 1.1	БК 1.2	БК 2.1	БК 2.2
ЗК 1		+						+		
ЗК 2		+						+		
ЗК 3		+								
ЗК 4	+						+			
ЗК 5	+						+			
ЗК 6			+			+				
ЗК 7		+	+							
ЗК 8	+						+			
ЗК 9				+	+	+			+	+
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1	+						+			
ФК 2				+					+	+
ФК 3			+			+				
ФК 4				+					+	+
ФК 5					+					
ФК 6				+	+				+	+
ФК 7				+					+	+
ФК 8			+			+				
ФК 9			+			+				

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	БК 1		БК 2	
							БК 1.1	БК 1.2	БК 2.1	БК 2.2
ПРН 1		+								
ПРН 2		+				+				
ПРН 3		+								
ПРН 4			+					+		
ПРН 5			+			+				
ПРН 6				+					+	+
ПРН 7	+						+			
ПРН 8				+					+	+
ПРН 9				+	+					+
ПРН 10					+					